

מועד קטן כ
sinal.org.il

האם 30 יכולים להתחיל לפני ה7?

השאלה
אם נקבר באמצע הרגל (לא מבטל 7 או 30) ה7 נדחית לאחר הרגל

האם את 30 מתחילים ברגל או שה7 לא יכולים להתחיל לפני ה7?

רי"ח, ר' אלעזר הרגל עולה (יתחילו במועד, אפילו שזה לפני השבעה)

רבה הרגל לא נחשב ל30 לפני ה7 (אלא דוחים גם את ה30)

קושיות משתי ברייתות שאם נפטר ברגל "רגל עולה" (נחשב)

כלומר נחשב ל30

בברייתא א אפשר לתרץ שהכוונה לרישא, שנפטר לפני הרגל שאז ודאי שהרגל נחשב ל30. אבל בברייתא ב אין תירוץ

1 איסור המלאכה בשבעה

2 ניחום האבלים בשבעה ("רבים מתעסקים עמו")

כשבעה נדחית לאחר הרגל (כולה או חלקה) יש שני תחומים בהם ימי הרגל בכ"ז נחשבים לשבעה

בנוסף לרוב הפוסקים "דברים שבצמח" (כמו איסור תשיש המיטה) נוהג גם ברגל

שבעה ברגל עצמו (בשתי הברייתות לעיל)

שהרי את שני אלו עושים גם ברגל (ושבת וחג)

ולכן כשמשלים את השבעה אחרי הרגל לא צריכים עוד ימי איסור מלאכה וניחום רגילים מעבר לשבעה ימים אלא מקלים:

מותר שאחרים יעשו מלאכה עבורו בביתם ושעבדיו יעשו אפילו בביתו ולא צריכים הרבים לבוא לנחם אבל כן "מראים לו פנים"

המיימום כדי שהרגל יבטל את השבעה

רי"א, וב"ש 3 ימים (כמשנתנו וברייתא א לעיל) וכך פוסק רבא

חכמים, וב"ה אפילו יום או שעה אחת וכך פוסק רי"ח, רבינא וכן הלכה

המקור לשבעה

"הפכתי חגיכם לאבל" (עמוס) יש כאן שני היקשים:

היקש לסוכות ופסח (ר' חייא בר אבא ועוד) שסתם אבלות היא 7 ימים

והיקש לשבעות (ריש לקיש) שאבלות של שמועה רחוקה היא רק יום אחד

הדעות

ברייתא נוספת (אלישע בן אבויה): תלוי מי נפטר

בשאר קרובים יום אחד אך באב ואם יושב 7

וכן ר' אחייה ישב על בנו 7 (בברייתא של אלישע בן אבויה להלן)

והרי ר' חייא פסק כר"ע? תשובה: ר' חייא זה לא רבי אחייה

ר"ע יום אחד

וכן ר' חייא עשה על אחיו ואחותו וכן רב חסדא ורבא (לגבי הורים) ור' יוחנן

כי הלכה כמיקל באבלות

דברים שלמדנו מהסיפור הנ"ל על ר' חייא

ששמע מרב בהדרגה שאחיו ואחותו נפטרו

וביקש מהשמש שלו שיחלוץ על נעליו ומי אח"כ הלך לבית המרחץ

שמועה רחוקה (שמע אחר 30 יום)

גם ביום האחד הזה אומרים מקצת היום ככולו ולכן ישר הלך לבית המרחץ

אסור במעילת הסנדל גם בשמועה רחוקה

כאמור שמועה רחוקה זה יום אחד (כר"ע)

? שמועה קרובה ברגל/שבת שהפכה לרחוקה אחרי הרגל/שבת

נחשבת רחוקה !

? האם קורעים על שמועה רחוקה?

דעות ר' חנינא קורע רב מני לא קורע

שהרי קורעים נשים שבעה וכאן אין שבעה

דחייה והרי מי שאין לו חלוק ושהי' מי שאין לו חלוק לקרוע ואח"כ קיבל אז לשאר קרובים קורע רק בשבעה לאביו ואימו גם אחרי השבעה

תשובה שם זה לא מדין קריעת אבלות אלא מכבוד הורים

על מי צריכים להתאבל

על שבעת הקרובים שכהן צריך להיטמא להם: אבא ואמא, אח ואחות, בן ובת, אישה

הוסיפו והוסיפו

לגבי אחות בתורה זה אחות בתולה מאביו

כל אחות הוסיפו גם מאמו, גם משואה

ר"ע מתאבל עליהם (למשל בן בנו, בן אחותו)

רק על בן בנו או אבי אביו (נכדה/ה או סבא/סבתא)

חכמים מדין אבלות לא צריך אלא רק משום כבוד הקרובים ולכן צריך רק בפניהם

אמימר גם קורע על קרובי קרוביו

לכן קרע גם על נכדו

לומדים את זה מן הברייתות

אבל לגבי אשתו רב הונא רק על הוריה (ולא למשל על אח אשתו)

לכן קרע שוב בפני הבן תחילה קרע בטעות שלא בפני הבן לכן קרע שוב בפני הבן

בריייתא א כשאשתו אכלה גם הוא כופה מיטתו

בריייתא ב כשאשתו אכלה הוא רוחץ פניו

ואז זכר שקרע בישיבה וקרע שוב בעמידה שעל זה דבר מחר

תשובה על שאר קרובים

תשובה על אביה